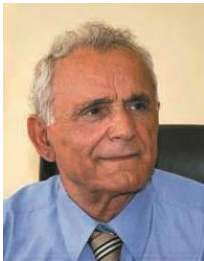

Δείτε το επόμενο σαν την «πολιτική διαφθορά» στη χώρα του «καράτε»!

από το attikobima.gr

Διαφθορά: το λευκό έγκλημα...

Χρήστος Β. Μασσαλάς

"Είναι ένα λευκό έγκλημα αποδεκτό από τις elite και ανεκτό από τους πληθυσμούς. Τα ζητήματα που έχουν σχέση με τη διαφθορά τέμνονται υποχρεωτικά με την πολιτική και την οικονομική δράση".

A. Heidenheimer

Η νομιμότητα χαρακτηρίζεται από τον σεβασμό των κανόνων της δημόσιας ηθικής, από την άποψη της εντιμότητας και της δικαιοσύνης. Μια συμπεριφορά που αποκλίνει από εκείνη που αναγνωρίζει η κοινωνία ως νόμιμη, κινδυνεύει να χαρακτηριστεί ως διεφθαρμένη. Διακρίνουμε: α) πολιτική διαφθορά, όταν η επιδίωξη του ιδιωτικού κέρδους υπερισχύει των αξιών της ανιδιοτέλειας και της ισότητας, που αποτελούν τη βάση του κοινού καλού και β) ιδιωτική διαφθορά, όταν η αποκλειστική επιδίωξη του κέρδους κυριαρχεί επί των αξιών του θεμιτού ανταγωνισμού ή της ευγενούς άμιλλας.

Η διαφθορά τρέφεται από αδυναμίες του πολιτικού συστήματος, δεισιδύει από τις ρωγμές του και βρίσκει ερείσματα στους μηχανισμούς και στις αξίες του. Στην κλασική πολιτική φιλοσοφία ή διαφθορά ορίζεται ως ο εκφυλισμός των πολιτικών θεσμών, δηλαδή ως η παραποίηση των αρχών που αποτελούν τα θεμέλια ενός πολιτικού συστήματος.

Η διαφθορά αποτελεί διεθνές και ταυτόχρονα διαχρονικό φαινόμενο, είναι αποτέλεσμα σαθρών κοινωνικών δομών, τις οποίες αποδιαιρτώνει, και δημιουργήθηκε ανάμεσα στην κοινωνία και τις δυνάμεις ηγεμόνευσής της. Οι ηγεσίες διέφθειραν την κοινωνία και εκείνη με τη σειρά της ανταποκρίθηκε... Μάλιστα, η παγκοσμιοποίηση εισάγει διασυννοριακή διαφθορά, η οποία συνδέεται με το οργανωμένο έγκλημα, όπως είναι το λαθρεμπόριο, η πορνεία, ο χρηματιστηριακός τζόγος και οι off-shore εταιρείες.

Η διαφθορά ενισχύεται από την ύπαρξη ισχυρού δημόσιου τομέα, την υπολειτουργία των θεσμών, την ατιμωρησία, την επικέντρωση του ενδιαφέροντος στον διεφθαρμένο παρά (και) στο διαφθορέα, την αποδοχή φορολογικών παραδείσεων, την αυξημένη ανεκτικότητα, την αποδοχή της από τις elite... Και το παράξενο: η αύξηση των προβλεπομένων ποινών για περιπτώσεις διαφθοράς, αυξάνει τα "ανταποδοτικά" τέλη...

Όπως σε κάθε χώρα, έτσι και στην πατρίδα μας, η διαφθορά αποτελεί συστατικό του ιδιωτικού και δημόσιου βίου της. Τις τελευταίες μάλιστα δεκαετίες οι πρώτες σελίδες των εφημερίδων και οι τηλεοπτικές εκπομπές πλημμύρισαν από παραβατικές συμπεριφορές, που ενέπλεξαν δημόσιους λειτουργούς και πολιτικά πρόσωπα ή κόμματα. Άλλοτε υπαρκτές και άλλοτε κατασκευασμένες...

Αυτό που παρατηρούμε είναι: όλοι επικρίνουν τη διαφθορά, επειδή στην πολιτική οι διαφθορείς και οι διεφθαρμένοι είναι πάντα οι άλλοι. Η κατηγορία αποσκοπεί πάντα να αποσταθεροποιήσει τον αντίπαλο, να τον δυσφημήσει μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής διαπάλης και να τον διαδεχτεί στο πλαίσιο άσκησης της εξουσίας.

Είναι γεγονός ότι το παιχνίδι προσφοράς και ζήτησης δημιουργεί τις προϋποθέσεις διεφθαρμένων συναλλαγών. Άλλωστε, τα συστήματα της εξουσίας και της διαφθοράς ήταν πάντα αλληλένδετα και το

κράτος δικαίου το ζητούμενο... Η διαφθορά δηλητηριάζει το δημόσιο βίο, υποβαθμίζει το κύρος και την αξιοπιστία της χώρας, σκοτεινιάζει τον ορίζοντα της νεολαίας, οδηγείται από ιδιοτελείς σκοπούς και οφέλη, αγνοεί τις αρχές της ηθικής και το κοινό καλό και υποθηκεύει το μέλλον της κοινωνίας.

Η αντίσταση στη διαφθορά απαιτεί ισχυρή κοινωνία πολιτών η οποία θα συμμετέχει ενεργά στη λειτουργία των θεσμών και στη δημιουργία μηχανισμών εντοπισμού της. Η προώθηση πολιτικής κουλτούρας που θα στοχεύει στην ανατροπή του συνολικού συστήματος κοινωνικής συνενοχής και στη θέσπιση θαρραλέας νομοθεσίας προστασίας του κοινού καλού, πρέπει να αποτελεί εθνικό στόχο, όπως επίσης και τα παραδειγματικά μέτρα εις βάρος των διεφθαρμένων.

Η ανάγκη υιοθέτησης αλλαγών που να ελαχιστοποιούν τις παθογένειες που υποσκάπτουν τους δημοκρατικούς θεσμούς, όπως η διαφθορά, έχει επισημανθεί και συζητηθεί εδώ και χρόνια. Ο λόγος για τον οποίον δεν υλοποιήθηκαν ή δεν απέδωσαν αυτές που υιοθετήθηκαν είναι ότι αυτές τις επινόησαν, τις μορφοποίησαν και τις εφάρμοσαν εκείνοι που ευθύνονται για την παρούσα λίαν προβληματική κατάσταση της χώρας, την παρακμή της.

Είναι γεγονός ότι: παραβατικές συμπεριφορές και συντεχνίες αλληλεγγύης στους παραβάτες, κουλτούρα ατιμωρησίας, αδιαφάνεια και μειωμένη κοινωνική ευθύνη έχουν κυριαρχήσει στη μικρή μας χώρα. Το αντίδοτο στη διαφθορά θα προκύψει από την ουσιαστική και αξιόπιστη λειτουργία της δημοκρατίας. Άλλωστε, η διαφθορά σε μία δημοκρατική χώρα είναι πάντα μια διαφθορά της ίδιας της δημοκρατίας, των θεσμών και των δομών της.

Στις μέρες μας η διαφθορά των πολιτικών έχει την τιμητική της, όχι μόνο στην πατρίδα μας, αλλά και σε όλες σχεδόν τις χώρες του πλανήτη. Έχει ξεχαστεί ότι το έπαθλο του πολιτικού πρέπει να είναι ο έπαινος της πολιτείας, δηλαδή χαρά και υπερηφάνεια από την αναγνώριση της προσφοράς, και όχι η δύναμη και ο πλούτος. Αλήθεια, πως ακούγονται σήμερα τα λόγια του Καβάφη (από το ποίημά του Σατραπεία)

***"Τον έπαινο του δήμου και των Σοφιστών
Τα δύσκολα και τα ανεκτίμητα Εύγε
Την Αγορά, το Θέατρο και τους Στεφάνους"
για τον καημό των αγωνιστών του δημόσιου βίου για αναγνώριση;***

Μία ενδιαφέρουσα εικόνα για τον Venalis Politicus (διεφθαρμένο πολιτικό) δίνει, με το ψευδώνυμο Brice de Tours (2010) σημαίνον στέλεχος της γαλλικής πολιτικής ζωής. Στο μικρό οδηγό της πολιτικής διαφθοράς περιγράφει με καυστικό και εύθυμο τρόπο τις διαδικασίες των επιχειρήσεων διαφθοράς και τις οδηγίες προς τους διεφθαρμένους για την επιτυχία των δράσεών τους.

Κατά το συγγραφέα, όλοι οι διεφθαρμένοι δεν έχουν την τιμή να γίνουν αντικείμενο δικαστικής έρευνας. Οι περισσότεροι απ' αυτούς θα διασχίσουν την πολιτική ζωή χωρίς ποτέ να τους ενοχλήσει κανείς, επειδή ήταν επιτήδριοι ή λιγότερο λαίμαργοι. Οι πεπειραμένοι της διαφθοράς, συνήθως, τα αρνούνται όλα! Και το αποκορύφωνα είναι ότι οι ίδιοι ή μέσω του δικηγόρου τους εκμεταλλεύονται ό,τι μικρόφωνο βρεθεί στο δρόμο τους. Ο συγγραφέας τους δίνει και μία επιπρόσθετη συμβουλή: να προσέξουν να μην μπερδέψουν τους τουρίστες με τους δημοσιογράφους!

Το σύννεφο της διαφθοράς έχει σκεπάσει στην κυριολεξία τη χώρα και η αντιμετώπισή της αποτελεί το μεγάλο πρόβλημα. Η διάχυση περιβάλλοντος δικαιοσύνης θα φέρει ηρεμία στη χώρα, σε αντίθεση με το περιβάλλον ασυδοσίας που ενισχύει το χάος. Η κουλτούρα μιας ευνομούμενης πολιτείας είναι το ζητούμενο.

***Ο κ. Χρήστος Β. Μασσαλάς είναι Καθηγητής, π. Πρύτανης Παν. Ιωαννίνων,
Πρόεδρος του Ριζαρείου Ιδρύματος***